

Čís. 10485.

Ze zamítnutí námitky nepřipustnosti pořadu práva nižšími soudy, jímž jest dovolací soud vázán (§ 42, třetí odstavec j. n.), nelze ještě usuzovati, že následkem toho žaloba nesměla býti uznána za předčasnou vzhledem k § 5 (5) zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 329 sb. z. a n.

O nároku obce proti bývalému starostovi na náhradu škody z nesprávného vedení hospodářské správy obce, lze řádnému soudu rozhodovati jen co do výše náhrady a teprve na základě pravoplatného výroku dohlédacího úřadu. Předpisu § 5 (4) a (5) zák. ze dne 12. srpna 1921, čís. 329 sb. z. a n. jest použiti i, jde-li o náhradu škody z trestného činu.

(Rozh. ze dne 30. ledna 1931, Rv I 1895/30).

Žalující obec domáhala se na žalovaném, svém bývalém starostovi, náhrady schodku, jenž vznikl v obecní pokladně tím, že žalovaný, veda obecní hospodářství a obecní pokladnu, přijal pro obec peníze a je neodvedl. Procesní soud první stolice, zamítnuv námitku nepřipustnosti pořadu práva, uznal podle žaloby. Odvolací soud, zamítnuv odvolání, pokud uplatňovalo zmatek podle § 477 čís. 6 c. ř. s., vyhověl odvolání ve věci samé a zamítl žalobu pro předčasnost. V tomto směru uvedl v důvodech: Mezi stranami není sporno, že okresní úřad v S. provedl revisi obecního hospodářství žalující obce za léta 1921 až 1928 a že revisní správa vyzněla v ten smysl, že je v obecní pokladně schodek 13.646 Kč, a že usnesením tohoto okresního úřadu ze dne 28. května 1929 bylo uloženo obci, by peníz ten na žalovaném vymohla. Tím rozhodl okresní úřad, jako úřad samosprávný zároveň o důvodu povinnosti žalovaného k náhradě škody vzešlé obci za jeho úřadování jako obecního starosty, a bylo jeho usnesení podle vlastního doznání žalovaného jemu přčteno, takže je znal. Žalovaný podal však, jak rovněž není mezi stranami sporno, proti usnesení okresního úřadu v S. v čas odvolání, o němž dosud zemským úřadem v Praze nebylo rozhodnuto. Že o něm dosud rozhodnuto nebylo, doznává žalující obec sama v odvolacím sdělení, uvádějíc, že rozhodnutí zemského úřadu netřeba vyčkávat, ano nejde o nárok z nesprávného hospodaření, nýbrž ze zpronevěry. Dokud není dříve pravoplatně rozhodnuto o povinnosti žalovaného k náhradě škody samosprávnými k tomu povolanými úřady (§ 5 (4) zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 329 sb. z. a n.), nelze řádnému soudu rozhodovati o rozsahu škody (§ 5 (5) téhož zák.). Lhostejno, zda jde o nárok z nesprávného hospodaření, jak je má cit. zák. na mysli, či o nárok ex delicto. I v tom případě, jde-li o nárok na náhradu škody ex delicto, musí dříve o povinnosti k náhradě býti rozhodnuto pravoplatně samosprávnými úřady. Žaloba podaná před pravoplatným rozhodnutím samosprávných úřadů jest tedy předčasná, a bylo ji jako takovou zamítnouti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání uplatňuje dovolací důvod podle § 503 čís. 4 c. ř. s., ale není oprávněno. O námitce nepřipustnosti pořadu práva bylo souhlasnými usneseními obou nižších stolic rozhodnuto zamítavě, takže se nejvyšší soud nemůže podle § 42 j. n. s touto otázkou již obírat. Avšak ze zamítnutí námítky nepřipustnosti pořadu práva nižšími soudy nelze ještě vyvozovati, jak činí dovolání, že následkem toho žaloba nesměla býti uznána za předčasnou, neboť formální rozhodnutí, že právní věc není odňata řádným soudům, není předurčujícím pro rozhodnutí o žalobě samé a o její předčasnosti. Věc může patřiti na pořad práva, ale žaloba může přes to býti bezdůvodnou nebo předčasnou.

Žalující obec domáhá se na žalovaném — svém bývalém starostovi — náhrady schodku, který vznikl v obecní pokladně tím, že žalovaný, když vedl obecní hospodářství a obecní pokladnu, přijal pro obec peníze a je neodvedl. Jde tudíž o nárok na náhradu škody z nesprávného vedení hospodářské správy obce, o jehož vymáhání platí nyní podle § 16 odstavec (7) zákona ze dne 12. srpna 1921 čís. 329 sb. z. a n. (první finanční novela) obdobně ustanovení § 5 odstavec (4) a (5) téhož zákona. Tím byl změněn původní předpis § 66 českého obecního zřízení. Není správnou námitka dovolatelky, že těchto ustanovení nelze použiti, jde-li o náhradu škody z činu trestného (ex delicto). Stačí v té příčině poukázati na ustanovení šestého odstavce § 16 první finanční novely, kde se výslovně mluví o zodpovědnosti starosty obce i v případě činu trestného. Ostatně tvrzení dovolatelky, že bylo nižšími soudy zjištěno, že jde o nárok ze zpronevěry podle § 183 tr. zák., nemá opory v obsahu rozsudků nižších soudů. Rovněž jest mylným dovolatelčin názor, že žalovaný neměl právo odvolati se z výnosu okresního úřadu v S. ze dne 28. května 1929; který prý má povahu jen interní. Dovolatelka přehlíží, že ve čtvrtém odstavci § 5 první finanční novely jest výslovně ustanoveno, že z výroku dohlédacího úřadu může se odvolati také ten, proti němuž byl výrok o náhradě škody vydán, v souzeném případě i žalovaný. Podle § 5 odst. (5) první finanční novely jest řádný soud povolán rozhodovati o výši náhrady teprve na základě p r á v o p l a t n é h o výroku dohlédacího úřadu. Ježto není sporným, že žalovaný podal proti výnosu o náhradě škody včas odvolání, o kterém nebylo dosud příslušným úřadem rozhodnuto, nenabyl výrok dohlédacího úřadu ještě právní moci. Žaloba obce na náhradu škody byla tedy podána na soud předčasně. Uznal-li odvolací soud způsobem závazným, že pořad práva přes to jest přípustný, nezbyvalo, než aby žalobu jako předčasně na soud vznesenou pro tentokráte zamítl.

Čís. 10486.

Žaluje-li poškozený přímo nedospělce (§ 1310 obč. zák.), nemůže býti žaloba zamítnuta pro předčasnost proto, že nebyla dosud žalována o náhradu škody dozorcí osoba. Žaluje nedospělce o náhradu škody,